

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ЗБІРКА НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**"ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ТОПОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ"**

8-10 березня 2023 р.

м. Київ, Україна

УДК 332.3:528.93:355.01

ББК 65.32-5

Друкується за рішенням Вченої ради факультету землепорядкування Національного університету біоресурсів і природокористування України, протокол № 8 від 16 березня 2023 року

Рецензенти:

Дорош О.С. - доктор економічних наук, професор;

Кошель А.О. - доктор економічних наук, доцент;

Новаковська І.О. - доктор економічних наук, доцент.

Землеустрій і топографічна діяльність в умовах війни та післявоєнного відновлення. Збірка наукових праць Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції (м. Київ., 8-10 березня 2023 р.) / За загальною науковою редакцією проф. Ковальчука І.П. К.: Вид. центр НУБІП, 2023. 134 с.

У збірці наукових праць висвітлені результати досліджень, присвячених питанням ролі землепорядкування і топографо-геодезичних вишукувань у вирішенні завдань відбудови уражених і зруйнованих російськими агресорами в період неоголошеної України війни поселень, об'єктів інфраструктури, сільськогосподарських і лісогосподарських угідь, гідротехнічних і промислових споруд, природозаповідних та інших об'єктів.

Для фахівців у сфері геодезії та землеустрою, екологів, географів, працівників аграрного сектору, природоохоронних установ, органів місцевого самоврядування.

За зміст публікацій, достовірність викладених наукових фактів відповідальність несуть автори.

ISBN 978-617-8351-07-6

Відповідальний за макетування і друк: **доц. Бутенко Є.В.**

©Колектив авторів

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2023

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ МЕЛІОРОВАНИХ ЗЕМЕЛЬ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Смикало В.Д., студент, 1 курс магістратури, спеціальність «Геодезія та землеустрій», факультет землевпорядкування, Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київ

Науковий керівник – Ковальчук І.П., доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри геодезії та картографії

Оцінка сучасного стану меліорованих земель Рівненської області має велику актуальність у зв'язку з тим, що сільське господарство є однією з основних галузей економіки Рівненської області, а меліоративні заходи виступають ключовим елементом підвищення продуктивності ґрунтів та врожайності сільськогосподарських культур. Дослідження сучасного стану меліорованих земель дозволить вирішити проблемні питання в цій сфері та розробити ефективні рекомендації щодо їх розв'язання [1, 2, 3]. Крім того, збільшення виробництва продукції сільського господарства є складовою забезпечення продовольчої безпеки країни, що робить цю тему актуальною не лише на місцевому, а й на державному рівнях.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану меліорованих земель Рівненської області.

Для отримання такої оцінки проводиться комплексне дослідження землекористування, якості ґрунтів, рослинного покриву, меліорованих земель та водних ресурсів області. Воно базується на вивченні літературних [3, 4, 5], статистичних даних, космічних знімків, польових обстеженнях меліоративних систем.

За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, загальна площа меліорованих земель в Україні становить понад 9 мільйонів гектарів. У Рівненській області, за даними державного кадастру, станом на 1 січня 2022 року меліоровано близько 846 тисяч гектарів земель. На жаль, значна частка цих земель використовується неефективно і перебуває в незадовільному еколого-економічному стані. Вони зазнають впливу процесів вторинного заболочення, заростання болотною і чагарниковою рослинністю.

Отримані дані свідчать, що більша частина меліорованих земель використовується для вирощування сільськогосподарських культур, інша – для випасу худоби. Якість ґрунтів, як правило, не висока, вони характеризуються підвищеним рівнем кислотності, низьким вмістом органічної речовини та невисокою родючістю. У природному рослинному покриві на цих землях ростуть трави і чагарники. Водні ресурси обмежені, стан більшості

меліорованих земель залежить від кількості опадів та ступеня дренажності меліоративними каналами. Обстеження стану і використання земель меліоративних систем Рівненщини свідчить про необхідність обґрунтування і впровадження у виробничу практику заходів з поліпшення якості ґрунтів, регулювання рівнів ґрунтових вод, очищення меліоративних каналів від гідрофільної рослинності [3, 4].

Результати досліджень також вказують на те, що на продуктивність меліорованих земель суттєво впливає якість ґрунтів, зокрема їх гранулометричний склад, вміст та доступність поживних речовин в орному шарі ґрунтів. Крім того, на еколого-географічний стан меліорованих земель впливає тип землекористування, зокрема випас худоби, способи обробітку ґрунту, внесення мінеральних та органічних добрив, дотримання чи недотримання обґрунтованих сівозмін тощо. Обстеження меліоративних систем свідчать про те, що заходи, спрямовані на поліпшення якості ґрунту, рослинного покриву, підвищення продуктивності меліорованих земель виконуються лише частково, на окремих меліоративних системах [3 - 5].

На наш погляд, забезпечення підтримки меліорованих земель в доброму стані має включати державну підтримку з меліорації земель, у тому числі фінансування меліоративних заходів та програм функціонування меліоративних систем. Крім того, Національна програма з меліорації земель, що стартувала в 2019 році, мала б забезпечувати фінансування різноманітних меліоративних заходів на більш ніж 3 мільярди гривень на період до 2023 року. Через обставини, пов'язані з пандемією COVID-19 та військовою агресією росії, її матеріалізувати поки що не вдалося, сподіваємося на реалізацію в майбутньому.

Список використаних джерел

1. Гідротехнічні споруди. Підручник для вузів [Текст] / За редакцією А.Ф. Дмитрієва. Вид-во Рівненського державного технічного університету, 1999. 328 с.
2. Лозовіцький П.С. Водні та хімічні меліорації ґрунтів [Текст] / П.С. Лозовіцький / К. «Київський університет» Вид 2-е. 2010. – 276 с
3. Мелиорация Полесья : монографія : в 4 кн. / под общ. науч. ред. Ю. А. Мажайского, А. Н.Рокочинского, А. А. Волчека, О. П. Мешика и др., 2017. Кн. 2 : Мелиорация Украинского Полесья. Т. 1. 902 с.
4. Козловський Б. І. Меліоративний стан осушуваних земель західних областей України : монографія / Б. І. Козловський. Львів : Євросвіт, 2005. 420 с.
5. Мошинський В. С. Методи управління продуктивністю та екологічною стійкістю осушуваних земель : монографія / В. С. Мошинський. Рівне : НУВГП, 2005. 250 с.